

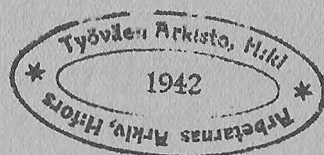
334.5 (471) Keski-Satakunnan Ol. "1940"
Kiikka.

KESKI-SATAKUNNAN
OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA

1940

47.818.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKKEEN r.l. EDUSTAJISTON

varsinainen kevätkokous

pidetään Osuusliikkeen konttorissa maaliskuun 30 p:nä 1941 klo 10.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

- 1) Esitetään johtokunnan vuosikertomus sekä hallintoneuvoston ja tilientarkastajain siitä antama lausunto ja vahvistetaan tilinpäätös,
- 2) päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja hallintoneuvostolle sekä muista toimenpiteistä, joihin osuuskunnan kuluneen vuoden hallinto ja siitä annettu kertomus saattavat antaa aihetta,
- 3) päätetään ylijäämän käyttämisestä, sekä
- 4) käsitellään hallintoneuvoston ja osuuskunnan jäsenten esittämät asiat,
- 5) päätetään kiinnityslainojen ottamisesta seuraaviin osuusliikkeen omistamiin kiinteistöihin:
Rauhala RN:o 1³ Kiikka, Kiikan kylä 200.000:—
Kulma RN:o 2³⁶ Tyrvää, Nuupalan kylä 100.000:—
Myymälä RN:o 1⁴⁶ Kouvatsa, Jalonojan kylä 40.000:—

Kiikassa maalisk. 2 p:nä 1941.

VILHO KRÖPI

hallinton. puheenj.

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA

1940

TAMPEREEN
TYÖVÄEN
KIRJAPAINO
1 9 4 1

TALOUELLINEN TILA V. 1940.

Vuosi 1940 koitti maallemme raskaana. Sota, joka oli alkanut edellisen vuoden marraskuun 30. päivänä, jatkui kaikkine hävityksineen vielä kaksi ja puoli kuukautta, kunnes se vihdoin maaliskuun 13. päivänä päättyi Moskovon rauhaan tunnetuin raskain menetyksin.

Vuoden 1939 syyskuun 1. päivänä puhjennut maailmansota löi leimansa koko kuluneeseenkin vuoteen. Mitään huomattavampia sotatapahtumia ei vuoden alkupuolella kuitenkaan satunut sodan ilmetessä pääasiassa vain Iso-Britannian suorittamana taloudellisena saartona. Huhtikuun 8. päivänä tässä sodassa odottamatta alkoi uusi vaihe Saksan miehittäessä Tanskan sekä pari kuukautta kestäneen taistelun jälkeen myös Norjan. Mutta jo sitä ennen toukokuun 10. päivänä sota alkoi toden teolla Euroopan mantereella kehittyen odottamattoman nopeasti Saksan menestykseksi. Hollanti, Belgia ja Luxemburg vallattiin muutamassa päivässä, ja parissa viikossa sortui Ranskin, mantereella olleiden brittiläisten sotavoimien osittain tuhoutuessa, osittain peräytyessä yli Kanaalin Englantiin. Kesäkuun 11. päivänä yhtyi Italiakin sotaan ja saman kuun 25. päivänä allekirjoitettiin aselepo, jossa noin puolet Ranskaa jäi saksalaisten miehitysalueeksi.

Tämän jälkeen koitti verraten rauhallinen hengähdysaika, kunnes syyskuun 7. päivästä alkaen lentosota kiihtyi kummankinpuoliseksi hävityssodaksi, jossa rauhalliset asujamistot ovat joutuneet kärsimään ennen tuntemattomalla tavalla. Samanaikaisesti raivosi kummankinpuolinen upotussota, josta eivät vain sotaakäyvät, vaan puolueettomatkin ovat joutuneet suuresti kärsimään. Italian sotaanliittyminen siirsi sodan myös pohjois-Afrikkaan, ja lokakuun lopussa Italia lisäksi odottamatta hyökkäsi Kreikan kimppuun. Kiinan sota jatkui edelleen ja Baltian maat Viro, Latvia ja Liettua liitettiin heinäkuussa Neuvostoliittoon, mikä tiesi maamme kauppamahdollisuuksien edelleen supistumista.

Sota on aiheuttanut sen, että taannoinen runsauden pula on useissa Euroopan maissa äkkiä muuttunut niukkuuden pulaksi, jonka seurauksena on ollut hintojen huomattava kohoaminen, esim. Englannissa 25 %, Norjassa 25 %, Tanskassa 23 % ja Ruotsissakin 16 %. Varsinkin vallatuissa maissa on elintarvikkeiden

puute ja työttömyys ollut vitsauksena. Läntisellä pallonpuolis-kolla taas varastot ovat täynnä kaupaksimenemätöntä tavaraa.

Oman maamme talouselämälle vuosi 1940 oli raskas. Sodan aikana ei elintarvepulaa kuitenkaan syntynyt eikä säännöstelyä tarvinnut laajentaa. Vuoden loppuun mennessä kuitenkin kaikki tärkeimmät elintarvikkeet, perunoita, kalaa ja vihanneksia lukuunottamatta, sekä vaatetavara ja jalkineet olivat tulleet kortille. Sodan kustannuksien lisäksi menetimme runsaan kymmenesosan peltoalastamme, metsistämme ja teollisuudestamme, samalla kuin liki puoli miljoonaa kansalaistamme siirtyi yli rajan, suuren osan joutuessa yhteiskunnallisen huollon varaan.

Kaiken lisäksi tuli kesän harvinaisen kuivuuden takia heikkosato, mm. rehusadon jäädessä n. 20 % pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Kun ulkomaiset väkirehut jäivät suureksi osaksi pois, olisi tilanne käynyt vielä huonommaksi, ellei olisi keksitty rehuselluloosan syöttämistä. Hintojen nousun vuoksi on maanviljelijäin tulot elintarvikkeista kuitenkin huomattavasti nousseet. Sitävastoin metsätulot laskivat suuresti halkotuloja lukuunottamatta.

Vientivaikeuksien vuoksi vientiteollisuutemme tuotanto laski suuresti. Kotimarkkinateollisuuden tila sitävastoin oli tyydyttävä siitä huolimatta, että se kärsi raaka-aineiden puutetta. Rakennusteollisuus vilkastui vuoden loppuun mennessä niin, että m.m. sementinkulutus viimeisinä kuukausina lähenteli jo edellisten vuosien tasoa.

Ulkomaankauppa on kovasti vähentynyt. Vuoden viennin arvo oli 2,98 milj. markkaa, jota edellisenä vuonna vastasi 7,71 milj. markkaa ja tuonnin arvo oli 5,18 milj. markkaa, edellisenä vuonna 7,57 milj. markkaa.

Rahamarkkinat, jotka sodan aikana olivat kireät, kevenivät keväällä johtuen ajankohtaisista tekijöistä, kuten kauppavarastojen rahaksi vaihtumisesta, jälleenrakennustyöstä, valtion huoltotoiminnasta, puolustusmenojen lisääntymisestä jne. Valtionvelka, joka vuoden 1938 lopussa oli vain 3,2 miljardia markkaa, oli vuoden 1940 alussa 6 ja lopussa n. 14 miljardia markkaa. Liikkeessä oleva setelistö oli n. 5,3 miljardia eli n. 3 miljardia markkaa suurempi kuin suurvaltasodan alkaessa, näistä 2—2½ miljardia »sukan varteen» kätettyinä, jotka olisi talletettava luottolaitoksiin.

Elinkustannukset olivat vuoden lopussa 31 % korkeammat kuin suursodan edellä. Ravintokustannusten nousu on samanaikaisesti 36 %. Myöskin palkat ovat nousseet n. 10 % eli huomattavasti vähemmän kuin hinnat.

LIIKKEEMME TOIMINTA V. 1940.

Päättynyt vuosi alkoi maallemme hyvin vaikeissa olosuhteissa, sillä ankara sota raivosi pitkin itäistä rajaseutua, eikä siitä siviiliväestökään osattomaksi jäänyt, vaan lentopommituksissa tuhottiin ihmisiä ja omaisuutta kautta maan. Rauhan tultua olot vähitellen vakiintuivat muuten, mutta käyty sota hävityksineen, raskas rauha aluemenetyksineen ja väestösiirtoineen ovat köyhdyttäneet maata tavattomasti, joten yleinen elintaso on huomattavasti laskenut.

Vaikka meillä onkin nyt rauha, niin jatkuva suursota aiheuttaa yhä tarvikkeiden puutetta, joten kulutuksen säännöstely on ulotettu kaikkiin tärkeimpiin kulutustavaroihin.

Liikkeiden toiminta onkin muodostunut kaikkien säännöstelyjen, rajoitusmääräysten ja tavarantuotteiden vuoksi hyvin vaikeaksi, eikä se ole ollut läheskään tyydyttävä. Vaikeuksista on kuitenkin selviytetty kohtalaisen hyvin, sillä ostava yleisökin on ymmärtänyt esiintyneet puutteet, joille ei ole voitu mitään.

Seuraavassa selvitämme liikkeemme toimintaa lähemmin:

JÄSENISTÖ.

Uusia jäseniä liittyi vuoden ajalla osuuskuntaamme 74, erosi 5 ja kuoli 10. Jäsenmäärän lisäys oli 59 ja jäsenmäärä vuoden lopussa 960. Jäsenten ammattiryhmittely on seuraava:

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia	64	14	78
2. Pienviljelijöitä ja torppareita.....	75	21	96
3. Maataloustyöväkeä	131	31	162
4. Virkamiehiä ja suurliikkeenharjoittajia —	1	1	
5. Pikkuliikkeenharjoittajia ja konttor. ...	57	18	75
6. Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä	426	90	516
7. Muuta työväkeä	6	2	8
8. Vapaiden ammattien harjoittajia	—	1	1
9. Muita	3	5	8
10. Ryhmäjäseniä	—	—	15
	762	183	960

TOIMIPAIKAT.

Vuoden aikana ei liikkeellemme avattu uusia toimipaikkoja yhtään, vaan Nuupalan jakamo muutettiin myymäläksi ja Lievikosken jakamo lopetettiin vuoden loppupuolella.

Vuoden lopussa oli toiminnassa 11 myymälää, 7 jakamoja ja leipomo.

LIIKEVAIHTO.

Myynti kertomusvuotena oli mk 9.621.311:61, jossa lisäystä mk 2.826.907:81 eli 41,6 %. Myynti on suurin tähänastisista vuosimyynteistä. Eri kuukausina on myynti ollut seuraava:

	Myynti mk	Lisäys mk	Lisäys %
Tammikuu	523.994:—	146.932:29	38,96
Helmikuu	691.452:95	262.910:58	61,34
Maaliskuu	727.565:75	223.937:88	44,64
Huhtikuu	793.094:65	265.735:73	50,39
Toukokuu	808.733:70	220.754:95	37,55
Kesäkuu	793.772:85	181.360:49	29,61
Heinäkuu	757.745:35	127.975:20	20,30
Elokuu	865.027:55	217.578:—	33,60
Syyskuu	854.223:09	240.593:69	39,20
Lokakuu	895.267:26	325.089:16	57,01
Marraskuu	901.553:02	394.379:80	77,76
Joulukuu	1.008.881:44	219.660:04	27,83
Yhteensä	9.621.311:61	2.826.907:81	41,60

Myymälöiden kesken jakautui myynti seuraavasti:

	Myynti mk	Lisäys mk	Lisäys %
Myymälä 1.....	2.037.828:60	521.488:40	34,40
» 2.....	322.948:75	51.246:05	9,33
» 3.....	1.739.225:30	567.694:80	48,46
» 4.....	714.048:75	153.639:75	20,27
» 5.....	1.189.167:10	278.006:30	30,51
» 6.....	799.996:05	216.302:85	37,06
» 7.....	633.079:80	60.014:40	10,49
» 8.....	451.820:55	164.663:30	57,34
» 9.....	327.061:50	124.861:25	61,75
» 10.....	499.179:35	480.891:55	2629,60
» 11.....	320.781:20	88.781:20	38,27
Varasto.....	9.035.136:95	2.707.590:35	42,80
	586.174:66	119.317:64	40,96
Yhteensä	9.621.311:61	2.826.907:81	41,60

Eri kuntien kesken jakautui myynti seuraavasti:

	Myynti mk	Myynti %	V. 1939 myynti %
Kiiikka	3.074.826:10	31,95	34,60
Kauvatsa	2.699.366:60	28,05	28,79
Tyrvää	1.619.956:60	16,84	12,50
Karkku	1.189.167:10	12,36	13,42
Kiikoinen	451.820:55	4,70	4,23
Varasto.....	586.174:66	6,10	6,46
Yhteensä	9.621.311:61	100,00	100,00

LEIPOMO.

Leipomon valmistus oli mk 420.164:50 ja lisäys mk 112.093:40 eli 36,4 %. Tuotanto myytiin kaikki omissa toimipaikoissa, joten omien toimipaikkain leivän myynti lisääntyi 63,5 %, sillä edellisenä vuotena myytiin jälleenmyyjille tuotannosta 16,5 %.

Leipomon valmistus eri kuukausina oli seuraava:

Tammikuu	28.228:75	Heinäkuu	36.963:60
Helmikuu	27.529:80	Elokuu	35.436:05
Maaliskuu	34.459:20	Syyskuu	38.693:45
Huhtikuu	39.236:85	Lokakuu	35.062:55
Toukokuu	40.453:20	Marraskuu	38.235:85
Kesäkuu	27.651:60	Joulukuu	38.213:60

Leipomon valmistus jakautui eri leipäryhmien kesken seuraavasti:

		V. 1940 %	V. 1939 %
Ruokaleipää	155.082:75	36,91	38,55
Kahvileipää	220.754:40	52,54	40,05
Sokerileipää	44.327:35	10,55	21,40

Leipomossa toimitettiin vuoden aikana perusteellinen korjaus. Laitettiin uusi uuni, vesijohdot sekä asetuksenmukaiset puku- ja pesuhuoneet, joten leipomon valmistus voidaan nykyisillä laitteilla kohottaa aina miljoonaan markkaan vuodessa, mikäli elintarvetilanteen vuoksi se muuten vain on mahdollista.

TAVARAIN HANKINTA.

Suurin tavarainhankkijamme on edelleenkin ollut OTK. Ostot jakautuivat eri myyjien kesken seuraavasti:

		V. 1940. %	V. 1939 %
OTK	5.794.455:28	67,69	75,12
KK	40.810:20	0,47	0,82
Osuuskaupat	10.560:20	0,12	0,11
Yksityiset	640.917:70	7,42	1,87
Käteisostot	2.150.476:62	24,90	21,04
	<u>mk 8.637.220:—</u>	<u>100,00</u>	

Eri tavaralaatuja hankittiin seuraavasti:

		%
Ravinto- ja nautintoaineita	6.707.804:—	77,66
Taloustavaroita	251.073:—	2,91
Lyhyttavaroita	118.332:—	1,37
Rauta- ja rakennusaineita	726.441:—	8,41
Tekstiili- ja teollisuustuotteita	525.859:—	6,09
Jalkineita ja nahkateoksia	307.711:—	3,56
	<u>mk 8.637.220:—</u>	<u>100,00</u>

SÄÄSTÖKASSA.

Säästökassan toiminta on ollut vilkkaampaa kuin edellisenä vuotena. Talletukset lisääntyivät korkojen kanssa mk 99.949:81.

Seuraavassa laskelmassa selviää säästökassan toiminta lähemmin:

Talletukset 1/1 —40	602.049:38
Talletettu 233 erässä	256.136:—
Nostettu 201 »	182.240:46
	<u>73.895:54</u>
Korkoja liitetty pääomaan	26.054:27
Talletukset 31/12 —40	<u>mk 701.999:19</u>
Vastakirjoja oli käytännössä 1/1—40	384
» avattiin	56
» lopetettiin	13
» käytännössä 31/12 —40	<u>427</u>

KIINTEISTÖT.

Uusia kiinteistöjä hankittiin vain tavaramakasiini Karkusta, josta ostettiin Osl. Voiman omistama makasiini 11.500 mk:n hinnasta.

Leipomossa tehtiin keittiöhuone yläkertaan ja muitakin korjauksia alakerrassa, sekä vesijohto. Kiikassa ja Kauvatsalla tehtiin makasiinien yhteyteen pienemmät katokset. Kaikki nämä menot 47.571:45 on kirjattu kiinteistökuluihin, minkä lisäksi kiinteistöistä poistettiin tilinpäätöksessä 30.000 mk, joten niiden kirjanpitoarvoksi jäi 650.000 mk.

KALUSTOT.

Uutta kalustoa hankittiin seuraavasti:

Leipomoon uusi uuni, päämyymälään jäähdytysvitriini, Tyrvään, Illon, Roismalan ja Sääkskosken myymälöihin kassakoneet, Yttilän ja Nuupalan myymälöihin automaattivaakat sekä 2 jäähdyttäjän koneistoa.

Kalustojen hankintaan ja uusimiseen on käytetty kaikkiaan mk 235.543:10. Tästä summasta on kirjattu kulunkitilille mk 50.906:60, minkä lisäksi kalustojen arvoista poistettiin mk 51.636:50, joten niiden kirjanpitoarvoksi jäi 375.000 mk.

PALOVAKUUTUKSET.

Osuuskunnan omaisuus on palovakuutettu Keskinäisessä Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansassa seuraavista summista:

Tavaravarastot	1.820.000:—
Kiinteistöt	1.092.600:—
Kalustot	501.000:—
	<u>mk 3.413.000:—</u>

HUOLTOTOIMINTA.

Osuuskuntamme jäsenet ovat olleet hautausapuvakuutuksessa ja henkilökunta tapaturma- sekä ryhmähenkivakuutuksessa.

Jäsenten vastasyntyneille lapsille on annettu 100:— talletus liikkeen säästökassassa. Näitä talletuksia on annettu 41 lapselle eli 4.100 mk.

Hautausapuvakuutuksia maksettiin 10 kuolleen jäsenen omaiselle yhteensä 5.000 mk.

VALISTUSTYÖ.

Osuustoiminnallisia juhlia ei poikkeuksellisten olojen vuoksi voitu järjestää.

Kuluttajain Lehteä on tilattu 893 vkrt. jäsenille ja hallintolinten jäsenille on tilattu Osuusliike lehteä 8 vkrt. sekä henkilökunnalle Työtoveri lehteä 21 vkrt.

N.M.-TOIMIKUNNAT.

N.M.-toimikuntiin ovat kuuluneet seuraavat henkilöt: Kauvatsalla: Aili Tasku, Alma Virkalevo, Tyyne Heino, Selma Heinonen, Elli Kaski ja Armas Lehtinen. Karkussa: Saida Laine, Bertha Antila, Jenny Kallio, Ingrid Järvinen ja Maire Ukkola. Tyrväässä: Saima Koivumäki, Kerttu Kosonen, Esteri Salonen ja Jenny Toikkanen. Kiikoisissa: Emmi Rajala, Jenny Yli-Nokari, Eeva Välimäki, Tilda Nokari ja Tilda Värinen.

Poikkeuksellisten olojen vuoksi on N.M.-toiminta ollut pysähdyksissä, mutta tänä vuonna on toiminta aloitettu jälleen.

HALLINTONEUVOSTO.

Osuuskunnan hallintoneuvostoon ovat kuuluneet Kalle Pohja ja Väinö Ojala Tyrväältä, Frans Haanpää ja Frans Salmela Kauvatsalta, Lauri Nokari Kiikoisista, Eino Jyränoja ja Oskari Salminen Kiikasta.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Kalle Pohja ja sihteerinä L. Mäntylä.

Hallintoneuvosto on pitänyt 3 kokousta, joissa on käsitelty 26 asiaa.

JOHTOKUNTA.

Osuuskunnan johtokuntaan ovat kuuluneet L. Mäntylä, A. Suuniittu ja K. Lehtinen.

Johtokunta on pitänyt 12 kokousta ja käsitellyt niissä 64 asiaa. Johtokunnan puheenjohtajana ja sihteerinä on toiminut L. Mäntylä.

MYYMÄLÄNEUVOSTOT.

Osuuskunnan myymäläneuvostoihin ovat kuuluneet:

Kiikassa: Eino Jyränoja, Vilho Lehtinen, Sulo Viitanen, Kalle Leino ja Niili Ruusunen.

Kiimajärvellä: Oskari Salminen, Kalle Virtanen ja Jaakko Pajunen.

Kauvatsalla: Frans Haanpää, Vilho Seppälä, Paavo Lähteenmäki, Toini Andersson, Haartti Heino ja Selma Heinonen.

Illossa: Kalle Välimäki, Heikki Aalto ja Ilmari Karimäki.

Karkussa: Kalle Hakanen, Kalle Lehtinen, Jenny Kallio ja Siiri Järvinen.

Tyrväässä: Kalle Pohja, Oskari Tyrvänen, Esteri Salonen ja Yrjö Lastunen.

Sääkskoskella: Frans Salmela, Paavo Kröpi, Vilho Mäki ja Otto Nieminen.

Kiikoisissa: Lauri Nokari, Yrjö Valli ja Kalle Välimäki, Lauri Lehtonen, Martti Yli-Nokari.

Yttälässä: Vilho Kröpi, Veikko Koskinen, Eero Virtanen ja L. Heino.

Roismalassa: Väinö Jalonen, Artturi Tamminen, Erkki Huh-tala ja Vihtori Juurikivi.

Myymäläneuvostot ovat pitäneet 60 kokousta.

OSUUSKUNTAKOKOUKSET.

Osuuskuntakokouksia pidettiin 2, joista pöytäkirjaan merkittiin 27 §. Aluekokouksia on pidetty 12.

VAALIT.

Jäsenten edustajiston vaalit, jotka sodan vuoksi oli siirrettävä edellisenä syksynä, toimitettiin kuluneen vuoden aikana.

Edustajistoon tulivat seuraavat henkilöt:

<i>Vuosiksi 1941—1944:</i>	<i>Vert.l.</i>
Jyränoja, Eino, Kiikka	142,00
Kröpi, Vilho, Kauvatsa	109,00
Kaukonen, Väinö, Kiikka	71,00
Pohja, Kalle, Tyrvää	64,90
Lähteenmäki, Paavo, Kauvatsa	54,50
Ojala, Väinö, Tyrvää	54,00
Ruusunen, Niilo, Kiikka	47,33
Salmela, Frans, Kauvatsa	36,33
Jokinen, Kalle, Karkku	36,00
Salminen, Oskari, Kiikka	35,50
Kotiranta, Reino, Kauvatsa	34,13
Leino, Kalle, Kiikka	28,40
Heinonen, Selma, Kauvatsa	27,25
Ojala, Vilho, Tyrvää	27,00
Heinänen, Eero, Kiikka	23,66

Vuosi	Vert. l.
Vuosi 1941—1942:	
Mäkelä, Hannes, Tyrvää	22,80
Nokari, Lauri, Kiikoinen	22,00
Nieminen, Otto, Kauvatsa	21,80
Tuominen, Hugo, Kiikka	20,28
Virtanen, Lauri, Kauvatsa	18,16
Lehtinen, Kalle, Karkku	18,00
Salonen, Esteri, Tyrvää	18,00
Virtanen, Kalle, Kiikka	17,75
Viitanen, Sulo, Kiikka	15,77
Haanpää, Frans, Kauvatsa	15,57
Koskinen, Veikko, Kauvatsa	15,28
Välimäki, Kalle, Kiikka	14,20
Kärki, Kalle, Kauvatsa	13,62
Jalonen, Väinö, Tyrvää	13,50
Välimaa, Oskari, Kiikka	12,90

TILIENTARKKAILU.

Päättyneen vuoden tilit tarkastivat KKn määrääminä T. J. Puumalainen ja Esko Nykänen, sekä osuuskuntakokouksen valitsemina Hugo Tuominen ja Niilo Ruusunen.

Kuukausitarkkailijoina ovat toimineet hallintoneuvoston valitsemina Hugo Tuominen ja Eino Jyränoja sekä johtokunnan valitsemana A. Suuniittu. Tarkastuksen he ovat toimittaneet 11 kertaa.

Myymäläneuvostot ovat huolehtineet myymäläin kassantarkastuksista.

EDUSTUS KESKUSJÄRJESTÖISSÄ.

Osuuskuntamme puolesta ovat edustajina KKn, OTKn, Kansayhtiön ja Hämeen—Satakunnan osuuskauppaliiton kouksissa olleet Kalle Jokinen, Väinö Jalonen ja L. Mäntylä.

HENKILÖKUNTA.

Henkilökunnassa ei ole tapahtunut mitään suurempia muutoksia, ainoastaan Yttälän myymälässä vaihtui hoitaja, jolloin neiti Anna-Liisa Tulirinnan tilalle tuli Yrjö Järvinen. Nuorempaa henkilökuntaa on otettu palvelukseen jonkun verran.

Vuoden vaihteessa oli eri toimipaikoissa henkilökuntaa seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Konttorissa	1	2	3
Myymälöissä	10	12	22
Varastossa	3	—	3
Leipomossa	2	3	5
	16	17	33

TALOUDELLINEN ASEMA.

Liikkeemme taloudellinen asema on kuluneen vuoden aikana vahvistunut edelleenkin huomattavasti, sillä kun sääntöjenmääräiset rahastosiirrot toimitetaan, tulevat liikkeen omat varat, siis rahastot ja osuuspääoma, nousemaan lähes miljoonaan markkaan.

Kertomusvuoden ylijäämä ilman poistoja oli mk 262.190:40, sekä kohtuullisten poistojen jälkeen mk 180.553:90.

Tulot ja menot jakautuivat seuraavasti:

Tulot:	Menot:
Myynnistä	8,06 %
Tuotannosta	1,46 »
Kassa-alennukset ...	0,21 »
Vuosialennukset	0,25 »
OTKn ylijäämän pal.	0,35 »
Yhteensä	10,33 %
Palkat	3,70 %
Yleiskulut	3,29 »
Korot	0,62 »
Poistot	0,85 »
Ylijäämä	1,87 »
Yhteensä	10,33 %

OMAIUUUSTASE

Varat:

Rahaa kassassa	14.612:26
Pankkitalletukset	3.307:80
Tavaravarastot	1.664.525:—
Kalustot	375.000:—
Kiinteistöt	650.000:—
Arvopaperit	184.612:—
	<u>mk 2.892.057:06</u>

TULOSTASE

Tulot:

Myynnin ja tuotannon ylijäämä	916.654:76
Kassa-alennukset	19.881:92
Vuosialennukset	24.290:—
OTKn ylijäämän palautus	33.224:—
	<u>mk 994.050:68</u>

31/12 1940.

Velat:

Tilivelat	1.160.885:36
Velkakirjalainat	6.887:80
Säästökassa	701.999:19
Osuuspääoma	113.593:10
Rahastot	728.137:71
Tilikauden ylijäämä	180.553:90
	<u>mk 2.892.057:06</u>

1/1—31/12 1940.

Menot:

Palkat	356.444:40
Yleiskulut	297.822:20
Korot	60.095:88
Verot	17.497:80
Poistot kalustoista	51.636:50
Poistot kiinteistöistä	30.000:—
Tilikauden ylijäämä	180.553:90
	<u>mk 994.050:68</u>

YLIJÄÄMÄN KÄYTTÖ.

Ylijäämä 180.553:90

Sääntöjen mukaan:

Vararahastoon 50 %	90.276:95	
Käyttörahaan 10 %	18.055:90	108.332:85
Jää edustajiston käytettäväksi	mk	<u>72.221:05</u>

Johtokunta ehdottaa tämän käytettäväksi seuraavasti:

Ylijäämän palautusrahaan	60.000:—	
Osuuspääoman korkorahaan	5.500:—	
Edustajiston päätösten mukaan käytettäväksi ...	6.721:05	
	mk	<u>72.221:05</u>

Ylijäämää ehdottaa johtokunta palautettavaksi 1 % ja osuus pääomalle korkoa 5 %.

Osuuskunnan rahastot tulevat tämän jälkeen olemaan seuraavat:

Vararahasto	615.192:41	
Käyttöraha	157.978:63	
Hautausapurahasto	26.600:—	
Osuuspääoman korkorahasto	12.688:45	
Hallintoneuvoston käyttöraha	7.696:—	
Johtokunnan käyttöraha	2.989:45	
Osuuspääoman takaisinmaksurahasto	3.230:12	826.375:06
Ylijäämän palautusraha		75.595:50
	mk	<u>901.970:56</u>

Kiikassa helmikuun 9 päivänä 1941.

JOHTOKUNTA.

L. MÄNTYLÄ. A. SUUNIITTU. K. LEHTINEN.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen r.l. varsinaisen osuuskuntakokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuusliikkeen vuoden 1940 tilien tarkastuksen. Sen perusteella esitämme seuraavaa:

1. Tilien avaus sekä päätös olivat oikein suoritettut. Kirjanpito on tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja oli se oikein ja huolellisesti hoidettu.

2. Käteiskassa oli laskettaessa kassatilin saldon mukainen. Pankkitilin saldon paikkansapitävyydestä hankittiin tilintarkastuksen kuluessa selvitys.

3. Tilinpäätöksen perusteet ovat mielestämme vakavaraiset. Velkaerät, säästökassan saldo ja osuuskunnan rahastot niihin luettuina, olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.

4. Osuuskunnan hallinnossa ja hoidossa sekä valvonnassa on noudatettu osuuskunnan sekä säästökassan sääntöjen määräyksiä. Eri omaisuuserät on tulipalon varalta vakuutettu kohtuullisista määristä. Kiinteistöjen omistus- ym. asiapaperit ovat saamiemme selostusten mukaan kunnossa.

Lisäksi totesimme, että osuuskunnan asioita on hoidettu poikkeuksellisten olojen asettamat vaatimukset huomioonottaen onnistuneesti ja hyvällä huolella. Kun ei muutenkaan ilmaantunut huomauttamisen aihetta, ehdotamme,

että tilinpäätös vahvistettaisiin; että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1940.

Johtokunnan ylijäämankäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

Kiikassa helmikuun 11. päivänä 1941.

T. J. Puumalainen
KKn määräämä tilintarkastaja

Niilo Ruusunen
Osuuskuntakokouksen valitsema
tilintarkastaja

Esko Nykänen
KKn määräämä tilintarkastaja

Huugo Tuominen
Osuuskuntakokouksen valitsema
tilintarkastaja

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tutustuttuaan johtokunnan vuosikertomukseen ja kuultuaan tilintarkastajain antaman lausunnon, hallintoneuvosto jättää ne osuuskunnan sääntöjen 21 § 10 ja 11 kohtien mukaisesti jäsen-ten edustajiston varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäviksi ja ehdottaa, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kiikassa maaliskuun 2 p:nä 1941.

Vilho Kröpi
Hallinton. puheenj.

L. Mäntylä
Hallinton. sihteeri.

EDISTYSMIELINEN OSUUSKAUPPALIIKE JA SEN KESKUSJÄRJESTÖT V. 1940.

Sota ja sitä seurannut raskas rauha merkitsi edistysmieliselle osuuskauppaliikkeelle suuria menetyksiä, kuten jäljempänä olevista numeroista selviää. Mutta näistä menetyksistä huolimatta on osuuskauppaliikkeemme kokonaisuutena ottaen selvinnyt kuluneesta vuodesta hyvin, vieläpä pystynyt vahvistamaan entisiä asemiaan.

Osuusliikkeet.

Rauhanteon jälkeen todettiin, että 10 osuusliikettä oli menettänyt kokonaan ja 3 osittain toimialueensa. Toimialueensa menetyksen takia toimintansa lopettaneissa osuusliikkeissä oli jäseniä 24.946. Kun näiden lisäksi muista osuusliikkeistä kuoleman tai eroamisen kautta vuoden kuluessa poistui 9.057 jäsentä ja uusia jäseniä liittyi 28.603, oli osuusliikkeiden koko jäsenmäärän vähennys 5.400 eli alueluovutuksista huolimatta vain 1,7 % edellisen vuoden jäsenmäärästä. Vuoden lopussa oli osuusliikkeiden lukumäärä 119 ja niiden jäsenmäärä 317.758.

Vuoden varrella avattiin 204 uutta toimipaikkaa. Mutta kun toimintansa lopettaneiden osuusliikkeiden mukana menetettiin 117 toimipaikkaa ja muita toimipaikkoja 81, jäi toimipaikkojen lisäykseksi vain 6. Vuoden lopussa oli toiminnassa olevia myymälöitä yhteensä 2.331 sekä ruokaloita ja kahviloita 205.

Osuusliikkeiden liikevaihto suurista alue- ja toimipaikkamenetyksistä huolimatta lisääntyi lähes 450 milj. markalla eli 19,8 %:lla edellisestä vuodesta. Koko vuoden liikevaihto oli 2.704.946.419 mk. Vuoden lopussa toiminnassa olleiden osuusliikkeiden liikevaihdon lisäys nousi 29,8 %:iin.

Säästökassojen talletuskanta oli vuoden päättyessä 340.681.156 mk jakautuen 145.152 vastakirjalle. Talletuskannan vähennys oli edellisestä vuodesta 25.592.206 mk ja vastakirjojen vähennys 4.295 kpl.

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto r.y.

KKn toiminta sota-aikana oli sijoitettu eri paikkoihin ja pääsi alkamaan entisessä toimitalossa vasta maaliskuun loppupuolella.

Rauhanteon jälkeen antoi alueluovutusten takia toimintansa lopettaneiden osuusliikkeiden asiain selvitys KKlle paljon työtä. Samoin ovat kansanhuolto- ja verotusviranomaisten antamat elinkeinoelämää koskevat lukuisat määräykset vaatineet KKn taholta monenlaista asiain valmistelua ja ohjeiden antamista osuusliikkeille. Keskusjärjestön harjoittamat valistus- ja kasvatustyö, jotka sota-aikana olivat olosuhteiden pakosta olleet lamassa, pääsivät syyskaudella taas entiseen vauhtiinsa. Maassa vallitseva huutava asuntopula saattoi KKn kiinnittämään erikoista huomiota tähän asiaan sekä ryhtymään kiireellisesti toteuttamaan v:n 1939 edustajakokouksessa hyväksyttyä asunto-ohjelmaa. Asian hoitamista varten perustettiin KKhon uusi asunto-osasto.

KKn liikevaihto oli 26.031.490 mk, jossa on vähennystä 1.767.266 mk eli 6,3 % edellisestä vuodesta. Tuotantolaitosten tuotantomäärä oli 13.777.989 mk, jossa vähennystä 5,2 %. KKn rakennustuotanto (urakoimistoiminta) aleni 27,3 milj. markasta 11,3 milj. markkaan eli 58,5 %:lla.

Vuoden kuluessa perustettiin ja KKn jäseneksi liittyi Pitäjänmäen Osuusruokala i.l. Kun toiminta-alueensa menettäneistä 10:stä osuusliikkeistä yksi, nimittäin Viipurin Ol., aloitti toiminnan uudessa paikassa, oli KKn jäsenosuuskuntien vähennys 8 ja jäsenosuuskuntien lukumäärä vuoden lopussa 119.

Osuustukkukauppa r.l.

Osuustukkukaupan r.l. liikevaihto v. 1940 oli 1.397.615.377 mk. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 140,35 milj. markkaa eli 11,2 %.

OTKn omista tuotantolaitoksista lähetettyjä tuotteita laskutettiin 286.872.642 mk:n arvosta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 43,6 milj. mk eli 17,9 %.

Eri tuotantolaitosten kehitys oli seuraavanlainen:

Kahvipaahtimo lähetti viime vuonna 3.393.862 kg paahdettua kahvia ja korviketta. Edellisenä vuonna oli paahtimon lähettämän kahvin määrä 3.070.942 kg. Lähetetyn kahvin ja korvikkeen raha-arvo oli 87,8 milj. mk ja oli siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 22,5 %.

Helsingin myllystä lähetettiin viime vuonna 12.541.464 kg erilaisia vehnäjauhoja ja -suurimoita, 1.989.135 kg kaurahiutaleita, 4.369.780 kg ruisjauhoja, 368.645 kg ohraja ja -suurimoita sekä 5.928.480 kg erilaisia rehuja eli yhteensä 25.197.504

kg, raha-arvoltaan 95,2 milj. markkaa. Edellisenä vuonna oli yhteismäärä 17.928.223 kg ja raha-arvo 62,8 milj. markkaa.

Jääsken ruisjauhomyllystä, joka Moskovon rauhanteossa jäi luovutetulle alueelle, lähetettiin sitä ennen ruisjauhoja kaikkiaan 2.109.570 kg, raha-arvoltaan 6,8 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin 7.258.710 kg ja oli lähetettyjen jauhojen raha-arvo 19,8 milj. markkaa.

Margariinitehtaalta lähetettiin 1.025.440 kg margariinia, raha-arvoltaan 18,3 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin margariinia ja tekoihraa yhteensä 1.525.475 kg ja oli lähetetyn määrän raha-arvo 20,6 milj. markkaa.

Valmistuksen vähyys viime vuonna riippui raaka-aineen puutteesta. Jo edellisenäkin vuonna joutui tehdas loppupuolen vuotta toimimaan epäsäännöllisissä oloissa, sillä alkanut suurvaltain sota esti raaka-aineen saannin. Vuonna 1938, joka oli normaalivuosi, lähetettiin tehtaalta margariinia ja tekoihraa yhteensä 2.112.548 kg ja oli lähetetyn määrän raha-arvo 25,3 milj. markkaa.

Pukimon valmisteiden viime vuonna toimitetun määrän raha-arvo oli 20,8 milj. markkaa. Vähennys edellisestä vuodesta oli 7,2 %.

Neulomosta toimitettujen valmisteiden raha-arvo oli 15,2 milj. markkaa, johon sisältyivät myös valtiolle toimitetut äitiysavustuspakkaukset. Edellisenä vuonna oli toimitusten raha-arvo 14,7 milj. markkaa. — Pukimon ja neulomon tuotantoon vaikutti se, että kumpikin valmisti suuren osan vuotta puolustuslaitoksen töitä.

Naisten pukimo lähetti vuoden kuluessa valmisteitansa kauppaan 1,0 milj. markan arvosta. Edellisenä vuotena oli vastaava määrä 1,4 milj. markkaa.

Vuodevaatetehtaan valmisteita lähetettiin 5,5 milj. markan arvosta. Lisäys edellisestä vuodesta oli 43,4 %.

Teknokemiallisesta tehtaasta lähetettyjen tuotteiden raha-arvo oli 11,3 milj. markkaa, edellisenä vuotena 9,4 milj. markkaa. Lisäys 21,0 %.

Tulitikkutehdas lähetti 33.112 laatikkoa á 1.000 rasiaa tulitikkuja. Tuotteiden myyntiarvo oli 12,9 milj. mk. Edellisenä vuonna tehdas lähetti tulitikkuja 50.052 laatikkoa á 1.000 rasiaa, raha-arvoltaan 5,5 milj. markkaa.

Lihanjalostustehtaat. Viipurin tehdas lähetti viime vuonna valmisteitansa 1,7 miljoonan ja Tampereen tehdas 10,5 milj. markan arvosta. Edellisenä vuonna lähetti Viipurin tehdas valmisteitansa 11,1 milj. markan arvosta. Tehdas jäi rauhanteossa luovutetulle alueelle.

Osuustoiminnalliset vakuutuslaitokset.

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Kansan toiminnalle kuluneen vuoden aikana antoivat leiman sodan luomat poikkeukselliset olosuhteet. Uusien henkivakuutusten hankinta oli pysähdyksissä koko sen ajan, jolloin maamme oli sodassa, ja alkoi huomattavammin kasvaa vasta vuoden loppupuoliskolla. Henkivakuutusten hankinta nousi viime vuonna 66,6 milj. mkn vakuutussummalle. Vakuutusten lunastus muodostui suhteellisesti paremmaksi kuin koskaan aikaisemmin. Vakuutusten rauenneisuus kasvoi vuoden alkupuoliskolla sodan ja evakuointien johdosta, mutta oli vuoden loppupuoliskolla verraten vähäistä. Kuolleisuus nousi sotakuolemantapausten johdosta suureksi. Henkivakuutuskanta oli vuoden päättyessä noin 1.250 milj. mk.

Keskinäinen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan palovakuutusosaston suoraan hankkimien palovakuutusten kanta oli vuoden 1940 päättyessä vakuutussummassa 3.185,1 milj. mk., vähentyen edellisestä vuodesta noin 55 milj. mklla. Uusien palovakuutusten hankinta on edelleenkin ollut vilkasta, mutta johtuu kannan vähentyminen siitä, että yhtiö menetti alueluovutuksen johdosta vakuutuskantaa noin 260 milj. mk. Palovahinkoja sattui viime vuonna 190, eli 15 enemmän kuin edellisenä vuonna.

Yhtiön tapaturma- ja autovakuutusosastojen toiminta on sujunut poikkeuksellisiin olosuhteisiin katsoen tyydyttävästi.

Eläkelaitos Tuen vakuutettujen luku lisääntyi vuoden aikana 81:llä, nousten 3.891:een. Vakuutettujen vuotuinen eläkesumma kasvoi 1,6 milj. mklla, nousten 32,8 milj. mkaan.